

מתחברים לרצועה

ב-25 במאי, אירוע המחול והמוזיקה ברעננה. בשנה שהוכרזה כשנת שלום ותיירות, קיבצה העיר רעננה בהפנינג הגדול הזה רקדנים מכל הארץ ואורחים ידועים מחו"ל. מופע חוצות ומצעד רקדני טאפ (המינוח הלועזי לסטפס) פתחו את החלק הפתוח לקהל, יום לאחר שהתקיים מופע נפרד לעוסקים בתחום.

מופע החוצות, בו השתתפו תלמידי טאפ מכל הארץ, לא סחף את הקהל המצופה. נדמה כי פרט לקהל מקומי, לא הצליחו המארגנים להביא קהל רב מחוץ לאזור. הצפייה למצוא חגיגה של צבע ומוזיקה, לא הגיעה למימוש. המופע היה ברובו חובבני מאוד, בעיקר בגלל היות המשתתפים תלמידים מאוד צעירים, חלקם

בגיל 8-9, הלומדים סטפס כחוג אחד מבין רבים. למרות זאת, היה נחמד לראות את הצעירים (מאילת, ירושלים, תל אביב, איזור השרון, ומקומות נוספים), מתקבצים לריקוד. הרעיון טוב והפעילות ברוכה וחשובה, אך נדמה שהיחס הכללי לא היה מספיק רציני.

חבל שרוב הלהקות הופיעו בחולצות טריקו אחידות (חולצות צהובות שחולקו לכל המשתתפים), ואיבדו את ייחודם. אלו שהופיעו בביגוד אחר, בלטו ולא דווקא בגלל רמתם. הביגוד הוא אלמנט מאוד חשוב, בוודאי באירוע חוצות, בו רוב הקהל צופה מרחוק.

ראויים לשבח

להקת הסטפס מירושלים שהופיעה בקטע "ורקדים בגשם" לצלילי השיר המפורסם Singing in the Rain של ג'ין קלי, בליווי מטריות חביב וקצבי.

הלהקה מאילת שהופיעה בריקוד לשלום ומופע הסיום, בו הועלתה מחרזת סטפס בסיגנון ריקודי עם – הריקוד "ישוב אתכם", ריקוד חסידי ודבקה, שנראתה מנוחת בעיבוד לסטפס. שיא היום, ללא ספק, היה מופע הערב החגיגי, בהשתתפות כוכבי הטאפ מחו"ל. למרבה הצער, גם כאן לא היה מספיק קהל, ומי שלא בא הפסיד. זו היתה הזדמנות (די נדירה) לצפות באומני טאפ טובים ומוכשרים.

המופע נפתח בקטעים נבחרים מתוך הופעות של להקות המחול בארץ. אחד הקטעים היפים במיוחד היה "איסוסיליס" לכוריאוגרפיה של שרון הרצמן ומיכל קויטנר – שילוב מעניין ויפה בין בלט, טאפ ותיפוף.

הפתעה נעימה היוו העבודות של בית הספר למחול של נאווה

מירי קרימולובסקי

ב-15 בספטמבר 1988 החליט הקונגרס האמריקני שה-25 במאי, יום הולדתו של **בילי רוברטסון**, שתרם רבות לאומנות הסטפס על הבמה ובקולנוע, יהפוך ליום הסטפס הלאומי של המדינה. הסטפס נולד בארצות הברית, משורשים אפריקנים ואירופים שהשתלבו זה בזה. בישראל הסטפס עדיין לא מפותח מספיק, אך המון ילדים ונערים נשבים בקסמו. את התחלת הסטפס בארץ יש לזקוף לזכותו של **יעקב קלוסקי**, שהביא סיגנון שהיה חיקוי לסטפס נוסח ברודוויי, בעיקר בהשפעת פרד אסטר וג'ין קלי.

את דרכו של קלוסקי שנפטר, המשיך תלמידו **אבי מילר**, שנתן דחיפה גדולה לתחום. למעשה, מילר הוא שהביא למודעות הרקדנים המקומיים את הסטפס בנוסח הג'אז. מילר יום כמה אירועים ופסטיבלים של סטפס וג'אז, והביא לישראל דמויות חשובות מעולם הסטפס. החשובה והמפורסמת בהן היא **ברנדה בופלינו** שהשפעתה על הסטפס הישראלי ניכרת. הצלע הנוספת, במשולש מקדמי הסטפס בישראל, היא **צביה ברומר**, הפעילה המרכזית בתחום זה היום.

ברומר עלתה לארץ מדרום אפריקה, שם למדה את אומנות הסטפס וזכתה בפרסים רבים. כיום, היא מנהלת את המרכז למחול ברעננה, ומיישמת גישת לימוד פורמלית בסיגנון אקספרמנטלי; כך היא משלבת בריקודי הסטפס אלמנטים קלאסיים, מודרניים, אתניים וכמובן אלמנטים של ג'אז.

מתוך רצון לבסס את אומנות הסטפס בארץ, החליטה ברומר להשתלב באירועי יום הסטפס הבינלאומי ולקיים כאן יום מסורתי המוקדש לאומנות זו. וכך, יש לקוות, יתקיים מדי שנה

מדור זה, הבוחן מופעי במה שונים, מארח הפעם את אומנות הסטפס, כפי שהתבטאה ביום הופעות מיוחד שצויין ברעננה. הרמה המקומית, בעיקר זו של הצעירים, עדיין דורשת שיפור; מצד שני היו שם כמה ענקי סטפס שעשו את האירוע לחוויה נהדרת ובלתי רגילה

שרה פטרונוי, ילידת הודו, הופיעה בלהקת הגיאו של בומבי וכיום היא חיה ועובדת בצרפת, שם ייסדה את להקת הטאפ של פריז. במשך השנים הפכה פטרונוי להיות כוח משמעותי בביסוס אמנות הטאפ. כבת חסותו של המסטר ג'ימי סלייד ומאוחר יותר כבת זוגו על הבימה, היא הופיעה במקומות רבים בארצות הברית ובאירופה.

קשה לתאר את גדולתה של פטרונוי, צריך פשוט לראות אותה מרחפת על הבמה, בעיקר עבור אשה בשנות הששים לחייה. היא מתכופפת, מתרוממת, קופצת, מרחפת ומשמשת אתגר בלתי רגיל לנגנים השותפים לריקוד. היא קוראת לשי המתופף ומבקשת ממנו לתופף על הרצפה,

סלונמיסקי, מרעננה. נאוה סלונמיסקי למדה את אומנות הטאפ מאביה וכיום כל המשפחה שותפה לשיגעון זה. בקטע הראשון, Crazy for You, לצלילי מוזיקה נפלאה של גרשווין, מביאה הכוריאוגרפית **לינוי סלונמיסקי** טאפ בסיגנון אמריקני מובהק, בביצוע נקי, בפרט בעבודת הצוות והביצועים הגבריים. **"אינקוגניטו"** של המרכז למחול ברעננה לכוריאוגרפיה של צביה ברומר ומיכל קויטנר הוא אחד הקטעים הטובים והמפורסמים של המרכז – חמישה הרקדנים הבוגרים והחזקים של ברומר על הבמה, בקטע קצבי ומרתק.

החלק השני של המופע הוקדש לאורחים מחו"ל, והיה חגיגה לעיניים. מדהים לראות איך לכל רקדן יש סיגנון ייחודי משלו, השונה לחלוטין מהסיגנון של עמיתיו; וכיצד כל רקדן מתבטא בדו שיח שהוא מנהל עם הנגנים ועם הקהל.

האורחת הראשונה, **מריקה הטג'ס** מאמסטרדם, למדה אצל גדולי טאפ באירופה ובאמריקה, וכעת היא אחת הרקדניות בתזמורת הטאפ הבינלאומית. הטג'ס העגלגלה, אך קלילה מאוד, ניהלה דו שיח נהדר עם שלושה נגני גיאו – שי זלמן הנפלא בתופים, ירון גוטפריד בפסנתר ותדי קלינג בקונטרבס. הקטע לא בנוי לפי כוריאוגרפיה מדויקת, אלא על שיחה ספונטנית למדי. מריקה מאזינה לכלי הנגינה ועונה בגופה. בהמשך היא שואלת את הנגן שאלות והוא מאזין ועונה לה. בקטעים מסוימים מוזיה הטג'ס כל פרק בגופה – כאשר היא מניעה את רגליה היא מניעה לחוד את העקב, האצבעות, או היד. הקהל היה מוקסם.

תומאס מרק, שהגיע מגרמניה, הופיע כבר באירופה, ברזיל, וארצות הברית. כיום הוא מופיע עם תזמורת הטאפ האמריקנית, בהנהלת ברנדה בופלינו. מרק מפגין שליטה מדהימה ברגליו ומבצע בקלילות קטעים מהירים ודינמיים מאוד. הוא רזה, גבוה ונדמה שהוא מרחף מקצה אחד של הבמה לקצה השני. כאשר מרק והטג'ס מבצעים קטע משותף, ניתן להבחין בקלות בהבדל הרב בסיגנון – מרק מהיר יותר, וירטואוזי יותר, הטג'ס מדברת באמצעות גופה והבעות פניה, ויש הרבה מאוד הומור בהופעתם.

את עיקר ההתלהבות בערב זה העניקה משפחת **פטרונוי** – אם ובת. תחילה רקדה הבת **לילה**, רקדנית

שנולדה לתוך עולם הטאפ לאביה, צלם המחול **פיטר פטרונוי**, (שהוציא לאור ספר מפורסם על צילומי רגליים); לאמה, **שרה**, מאסטרית ידועה בעולם הטאפ. לילה חיה ורוקדת בשיקגו. יש לה סיגנון מיוחד, רך וזורם בקלילות. הסיגנון של לילה, שחומת עור בעלת עיני שקד, שונה מאוד מזה הקופצני והדינמי של מרק והטג'ס. לעומתם, היא רוקדת נמוך מאוד, קרוב לקרקע ומאוד חתולי. לילה בוחרת לנהל דו שיח עם כל כלי נגינה בנפרד, וכך פונה אל כל כלי בגופה.

יזמות "יום הטאפ הבינלאומי", צביה ברומר המנהלת האמנותית, ומיכל קויטנר מ"ישראלתם"

וכך מנהלת דו שיח עם שני מקלות. היא רוקדת בסיגנון מאוד אמריקני, כאשר הפנים כל הזמן בתנועה. היא גם בוחרת לדבר כל העת עם הקהל והנגנים, והכל תוך כדי ריקוד. היא מרימה רגליים ישרות באוויר, כורעת, ומפגינה כושר גופני בלתי רגיל. לסיכום, ניתן לומר כי זו היתה הזדמנות בלתי רגילה לצפות בסטפס במיטתו, ויש לקוות שהפרויקט יעלה ויפרח בשנים הבאות. המארגנים צריכים בהחלט לשקוד על תיקון הטעויות ולחשוב על דרך להביא קהל רב יותר.